КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансового менеджменту,
протокол №1 від "27" серпня 2020 р.
Зав. кафедри _____ Ситник Н.С.
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИКОНАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань : 07 «Управління та адміністрування»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма: Фінанси, митна та податкова справа

(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: бакалавр

Укладач:
Шушкова Юлія Володимирівна, к.е.н., доцент
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

ЛЬВІВ 2020

РОЗДІЛ 1.
ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Метою СРС є активізація засвоєних знань, розвиток умінь та набуття навичок з навчальної дисципліни "Фінанси" для подальшого їх використання на практиці. При вивченні навчальної дисципліни самостійна робота здійснюється в основному в позааудиторний час.

Перший вид СРС реалізується у формі обов'язкових аудиторних занять та індивідуальних консультацій. У цьому випадку діяльність викладача носить спрямовуючий, консультативний і контролюючий характер.

Другий вид СРС – вивчення теоретичних і практичних питань з використанням навчально-методичної літератури, законодавчих, інструктивних та нормативних матеріалів в позаурочний час і своєчасне здавання викладачу виконаних завдань.

Позааудиторна робота включає наступні етапи:

- теоретичний, який передбачає самостійне опрацювання текстів лекцій, конспектування відповідного матеріалу тощо;
- науково-дослідний – підготовка та участь студентів у наукових семінарах, студентських конференціях, підготовка до виконання дипломного проекту.

СРС може носити пошуковий, дослідницький характер, що стимулює творчу наукову роботу.

При виконанні СРС необхідно дотримуватися наступних правил:

Перед виконанням теоретичного завдання рекомендується скласти його план або виконувати за планом, запропонованим викладачем. При цьому дозволяється прикладати інформацію з актуальних питань, що стосуються бюджетної системи України, використану з періодичних видань. Перед виконанням кожного практичного завдання наводиться його умова, розрахунки повинні супроводжуватися певними поясненнями, результати розрахунків – відповідним аналізом та висновками. Після перевірки кожного завдання викладачем студент зобов'язаний виправити допущені помилки і усунути інші можливі недоліки. Виконання всіх видів передбаченої цими вказівками самостійної роботи є необхідною передумовою допуску студента до екзамену з навчальної дисципліни.

Основна форма контролю СРС з навчальної дисципліни "Фінанси" – перевірка отриманих знань студента шляхом усного або письмового опитування на семінарських і практичних заняттях.

РОЗДІЛ 2.
ГРАФІК ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№ теми	Назва теми	К-ть годин СРС	Форма контролю	Термін виконання СРС
1.	Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів	2	СЗ, екзамен	1 тиждень
2.	Генезис і еволюція фінансів	2	СЗ, екзамен	2 тиждень
3.	Становлення та розвиток фінансової науки	3	СЗ, екзамен	
4.	Фінансова політика і фінансове право	3	СЗ, екзамен	3 тиждень
5.	Фінансовий механізм	3	СЗ, екзамен	4 тиждень
6.	Фінансова система та характеристика її сфер і ланок	3	СЗ, екзамен	5 тиждень
7.	Податки та податкова система	4	СЗ, екзамен	6 тиждень
8.	Бюджет та бюджетна система	4	СЗ, екзамен	7 тиждень
9.	Бюджетна політика	3	СЗ, екзамен	8 тиждень
10.	Державний кредит	3	СЗ, екзамен	9 тиждень
11.	Місцеві фінанси, бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	3	СЗ, екзамен	10 тиждень
12.	Державні цільові фонди та соціальна політика	3	СЗ, екзамен	11 тиждень
13.	Фінанси суб'єктів господарювання	2	СЗ, екзамен	12 тиждень
14.	Фінанси домашніх господарств	2	СЗ, екзамен	13 тиждень
15.	Страхування. Страховий ринок	2	СЗ, екзамен	14 тиждень
16.	Фінансовий ринок	2	СЗ, екзамен	15 тиждень
17.	Міжнародні фінанси	2	СЗ, екзамен	16 тиждень
Разом		46		

РОЗДІЛ 3.
ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇЇ ВИКОНАННЯ

Студентам необхідно зосередити увагу на більш глибокому, аніж викладено в лекційному матеріалі, опрацюванні наведених питань в розрізі тем:

Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів

1. Як розвиток держави і товарно-грошових відносин впливають на розвиток фінансів?
2. Визначити основні концептуальні підходи, які впливають на розбіжність позицій із приводу сутності фінансів.
3. Дискусійні питання сутності фінансів.
4. Дискусійні питання функцій фінансів.
5. Фінансова стабілізація і шляхи її забезпечення. Ознаки фінансової стабілізації на макро- і мікрорівнях економіки.
6. Об'єкти і суб'єкти фінансових відносин.
7. Показати взаємозв'язок і відмінності фінансів з іншими економічними категоріями (гроші, ціна, кредит) у процесі вартісного розподілу.

Тема 2. Генезис і еволюція фінансів

1. Роль податків у розвитку виробництва та обміну.
2. Вплив буржуазних революцій на державні фінанси.
3. Поява соціального страхування, його розвиток.
4. Що слід розуміти під поняттями публічного фінансового господарства і державних фінансів?
5. Роль фінансів у забезпеченні умов економічного зростання держави.
6. Доходи та їх значення для кожного суб'єкта фінансових відносин.
7. Вплив витрат на фінансову діяльність підприємств.
8. Джерела фінансових ресурсів. Чинники, що впливають на їх динаміку.
9. Напрями та джерела використання фінансових ресурсів.

Тема 3. Становлення та розвиток фінансової науки

1. Тлумачення терміну «фінанси».
2. Основні напрямки розвитку теорії податків.
3. Наукові течії в фінансовій науці, які представляли прихильники школи камералістики.
4. Думки фізіократів в дослідженнях фінансової науки.
5. Основи класичної теорії оподаткування, прихильниками котрої були А. Сміт та Д. Рікардо.
6. Вклад І. Х. Озерова у розвиток фінансової науки.
7. Основні здобутки української фінансової школи.
8. Фактори, які обумовлюють розвиток зарубіжної фінансової науки у першій половині XX століття.
9. Сучасні теорії фінансів, які на думку П. Самуельсона, можуть бути гідними для отримання, так званої, премії «Самуельсона-Нобеля».

Тема 4. Фінансова політика і фінансове право

1. Роль фінансової політики в узгодженні окремих напрямів суспільного розвитку.
2. Шляхи узгодження монетарної і фіскальної політики держави.
3. Кейнсіанська фінансова політика чи монетаристські принципи фінансової політики держави: вибір для України.
4. Завдання фінансової політики суб'єктів господарювання на сучасному етапі розвитку

України.

5. Інструменти грошово-кредитної політики.

6. Тенденції інфляційних процесів в Україні.

7. Етапи процесу формування і реалізації фінансової політики.

8. Аналіз законодавчих актів, у яких знаходить відображення сучасна фінансова політика уряду України.

9. На підставі літературних джерел з історії фінансів проаналізуйте, як змінювалася фінансова політика на окремих етапах розвитку країни.

Тема 5. Фінансовий механізм

1. Взаємодія фінансового механізму з фінансовою політикою.
2. Фінанси як суб'єкт і об'єкт управління.
3. Автоматизовані системи управління фінансами.
4. Стратегічне та оперативне фінансове планування.
5. Форми і методи фінансового контролю.
6. Аудит як форма незалежного фінансового контролю.
7. Суть та значення фінансового механізму.
8. Фінансовий механізм на макро- та мікрорівнях.
9. Фінансове забезпечення, його види.
10. Фінансове регулювання: його місце, види, методи, інструменти.

Тема 6. Фінансова система та характеристика її сфер і ланок

1. Фінансова система України, принципи її побудови.
2. Складові фінансової системи, їх характеристика і взаємозв'язок.
3. Охарактеризуйте різні підходи вчених-економістів щодо складу фінансової системи (наведіть 4-5 схем).
4. Фінансова, кредитна, банківська системи: взаємозв'язок та відмінності.
5. Роль фінансів суб'єктів господарювання для економічного розвитку країни.
6. Загальнодержавні фінанси: суть та призначення.
7. Роль фінансового ринку у структурі фінансової системи країни.

Тема 7. Податки та податкова система

1. Податки та інші форми платежів до бюджету: плата, внески, відрахування, збори. Визначення податків, їх характерні ознаки.

2. Методи побудови податкових ставок. Види процентних ставок: прогресивні та регресивні, їх комбінації.

3. Класифікація податків, її ознаки.

4. Поняття податкової системи і вимоги до неї.

5. Принципи оподаткування. Ідеали оптимального оподаткування: економічна ефективність і соціальна справедливість.

6. Фактори, що визначають напрямки і характер податкової політики.

7. Податкова система в Україні, основні етапи її становлення.

8. Порівняльний аналіз класичних і сучасних принципів оподаткування.

9. Податкова система унітарної і федеративної держав.

10. Поняття, що застосовуються в оподаткуванні.

11. Використання недоліків податкового законодавства для ухилення від податків.

12. Офшорні зони — «податкові гавані». Антиофшорне законодавство.

13. Найвагоміші заходи щодо реформування податкової системи України, здійснені за роки незалежності.

14. *Презентувати доповідь із проблемних питань.* Сформувати групи студентів (три-чотири особи), які досліджуватимуть проблемну тему. Студентські групи заздалегідь готують

свою презентацію, шукають та обробляють:

— теоретичний матеріал (І частина);

— статистичний матеріал систематизують, групують та аналізують (ІІ частина);

— визначають проблеми та можливі шляхи їх вирішення (ІІІ частина).

Презентація доповіді може бути оцінена через голосування аудиторії.

Тематика доповідей у вигляді презентації:

1. Прибуткове оподаткування доходів фізичних осіб в Україні: проблеми та шляхи вдосконалення.
2. Прибуткове оподаткування прибутку юридичних осіб в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення.
3. Пряме оподаткування в Україні: проблеми та перспективи розвитку.
4. Непряме оподаткування в Україні: проблеми та перспективи розвитку.
5. Податкові пільги: сучасний стан та напрями оптимізації.
6. Ухилення та уникнення від оподаткування: проблеми та шляхи мінімізації.

Тема 8. Бюджет і бюджетна система

1. Розкрийте історичні передумови появи поняття «бюджет».
2. Охарактеризуйте економічне значення бюджету та визначте його роль у суспільстві.
3. Проаналізуйте проблеми при формуванні ефективної бюджетної політики.
4. Відмінності бюджету як фінансового плану від бюджету як економічної категорії.
5. Взаємозв'язок бюджету з планом економічного і соціального розвитку держави.
6. Бюджет як обов'язкова умова ефективного функціонування держави.
7. Структура бюджетних ресурсів держави.
8. Охарактеризуйте принципи, які покладені в основу побудови бюджетної системи України.
9. Охарактеризуйте структуру бюджетної системи України.
10. Проаналізуйте нормативно-правову базу функціонування бюджетної системи України.
11. Окресліть шляхи подолання бюджетного дефіциту в Україні.
12. Причини бюджетного дефіциту в Україні в сучасних умовах.
13. *Презентувати доповідь із проблемних питань.* Сформувати групи студентів (три-чотири особи), які досліджуватимуть проблемну тему. Студентські групи заздалегідь готують свою презентацію, шукають та обробляють:

— теоретичний матеріал (І частина);

— статистичний матеріал систематизують, групують та аналізують (ІІ частина);

— визначають проблеми та можливі шляхи їх вирішення (ІІІ частина).

Презентація доповіді може бути оцінена через голосування аудиторії.

Тематика доповідей у вигляді презентації:

1. Структура і тенденції доходів Державного бюджету України.
2. Структура і тенденції видатків Державного бюджету України.
3. Державний дефіцит України.
4. Бюджетні системи зарубіжних країн.

Тема 9. Бюджетна політика

1. Сутність та значення бюджетної політики України.
2. Основні функції бюджетної політики.
3. Показники фіскальної ефективності бюджетної політики.
4. Критерії ефективності бюджетної політики за напрямом фіскальної ефективності.
5. Основні критерії стратегічної ефективності бюджетної політики.
6. Бюджетна стратегія держави.
7. Бюджетна тактика.
8. Моніторинг бюджетної політики.

Тема 10. Державний кредит

1. Соціально-економічні передумови виникнення державного кредиту.
2. Суть та функції державного кредиту.
3. Форми державного кредиту.
4. Ефективність державних кредитних операцій.
5. Розвиток міжнародного й умовного державного кредиту.
6. Державні позики, їх види.
7. Теорія і практика використання державних гарантій в умовах ринкової економіки.
8. Суть, види, структура державного боргу та механізм його формування.
9. Управління державним боргом країни та його обслуговування.
10. Державний борг України та механізм його обслуговування.
11. Вплив державного боргу на фінансове становище держави.

Тема 11. Місцеві фінанси, бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання

1. Суть, склад, структура місцевих фінансів.
2. Джерела формування місцевих бюджетів.
3. Функції місцевих фінансів.
4. Роль місцевих фінансів у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань в умовах ринкових відносин.
5. Склад і напрями фінансування соціально-економічних потреб регіонального значення.
6. Позабюджетні й валютні кошти органів місцевого управління.
7. Фінансова автономія місцевих органів влади.
8. Міжбюджетні відносини та інструменти їх реалізації.
9. Міжбюджетні трансферти.
10. Презентувати доповідь із проблемних питань. Сформувати групи студентів (три-чотири особи), які досліджуватимуть проблемну тему. Студентські групи заздалегідь готують свою презентацію, шукають та обробляють:

— теоретичний матеріал (I частина);

— статистичний матеріал систематизують, групують та аналізують (II частина);

— визначають проблеми та можливі шляхи їх вирішення (III частина)

Презентація доповіді може бути оцінена через голосування аудиторії.

Тематика доповідей у вигляді презентації:

1. Місцеве оподаткування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.
2. Структура і динаміка доходів місцевих бюджетів в Україні.
3. Структура і динаміка видатків місцевих бюджетів в Україні.
4. Міжбюджетні трансферти в доходах місцевих бюджетів.

Тема 12. Державні цільові фонди та соціальна політика

1. Соціально-економічна суть та призначення цільових державних фондів.
2. Класифікація цільових державних фондів.
3. Роль цільових фондів у забезпеченні суспільних потреб.
4. Пенсійний фонд України, його призначення, порядок формування та використання.
5. Пенсійна реформа в Україні
6. Структура і завдання Пенсійного фонду України.
7. Джерела формування та напрями використання Фонду соціального страхування на випадок тимчасової втрати працездатності.
8. Призначення, механізм формування та використання обов'язкових страхових внесків на випадок безробіття.

Тема 13. Фінанси суб'єктів господарювання

1. Охарактеризувати види підприємств в Україні, види діяльності, порядок створення та принципи діяльності підприємств.
2. Охарактеризувати особливості організації фінансів підприємств різних форм власності.
3. Зміст, завдання та організація фінансової роботи на підприємствах.
4. Кругообіг коштів підприємств. Зміст фінансів підприємств.
5. Статутний фонд підприємства, порядок його формування.
6. Фінансові ресурси та фінансові резерви підприємств.
7. Амортизаційна політика підприємств.
8. Склад постійних та змінних витрат підприємств.
9. Доходи підприємств.
10. Прибуток, його економічний зміст, роль. Формування та розподіл прибутку.
11. Методи розрахунку прибутку від реалізації продукції.
12. Фінансове планування підприємств.
13. Фінансова звітність підприємства як об'єкт фінансового аналізу.
14. Оцінка фінансової стійкості підприємства.
15. Банкрутство підприємств: причини і наслідки.
16. Відповідальність, яка застосовується при прихованому, фіктивному та умисному банкрутстві.
17. *Презентувати доповідь із проблемних питань.* Сформувати групи студентів (три-чотири особи), які досліджуватимуть проблемну тему. Студентські групи заздалегідь готують свою презентацію, шукають та обробляють:

— теоретичний матеріал (I частина);

— статистичний матеріал систематизують, групують та аналізують (II частина);

— визначають проблеми та можливі шляхи їх вирішення (III частина).

Презентація доповіді може бути оцінена через голосування аудиторії.

Тематика доповідей у вигляді презентації:

1. Основні тенденції функціонування малих, середніх та великих підприємств в Україні.
2. Джерела фінансування малого бізнесу в Україні.
3. Державна фінансова підтримка малого бізнесу в Україні та в інших країнах (за вибором студента).
4. Фінансові результати діяльності вітчизняних підприємств.
5. Банківське кредитування підприємств.
6. Порядок оголошення підприємства банкрутом.

Тема 14. Фінанси домогосподарств

1. Заробітна плата та чинники впливу на неї.
2. Соціально-фізіологічний прожитковий мінімум.
3. Показники малозабезпеченості.
4. Економічна природа і призначення соціальних гарантій.
5. Види і форми соціальних гарантій.
6. Джерела фінансового забезпечення соціальних гарантій.
7. Становлення і розвиток системи соціальних гарантій в Україні.
8. Структура витрат населення.
9. Заощадження домогосподарств, їх класифікація, мотиви та чинники.
10. Шляхи розміщення вільних коштів населення.

Тема 15. Страхування та страховий ринок

1. Економічна природа, необхідність і сфера страхової діяльності.

2. Основні терміни і поняття у страховій справі.
3. Формування ринку страхових послуг і страховий ринок України.
4. Форми і види страхування, їх економічний зміст і сфера застосування.
5. Специфічні ознаки страхування та його функції.
6. Страхові відносини між суб'єктами при обов'язковій та добровільній формах страхування.
7. Необхідність класифікації страхування та її значення. Ознаки класифікації.
8. Страхові посередники.
9. Державне регулювання страхової діяльності в Україні.
10. Перспективи розвитку страхування в ринковій економіці.
11. Презентувати доповідь із проблемних питань. Сформувати групи студентів (три-чотири особи), які досліджуватимуть проблемну тему. Студентські групи заздалегідь готують свою презентацію, шукають та обробляють:

— теоретичний матеріал (І частина);
— статистичний матеріал систематизують, групують та аналізують (ІІ частина);
— визначають проблеми та можливі шляхи їх вирішення (ІІІ частина)

Презентація доповіді може бути оцінена через голосування аудиторії.

Тематика доповідей у вигляді презентації:

1. Страхування життя: сучасний стан та перспективи розвитку.
2. Майнове страхування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.
3. Екологічне страхування в Україні: необхідність запровадження та перспективи розвитку.
4. Особливості страхових ринків провідних держав.
5. Зарубіжний досвід здійснення медичного страхування. Можливості його застосування в Україні.
6. Страхування відповідальності в Україні: проблеми і перспективи.
7. Напрями розвитку страхового ринку України.

Тема 16. Фінансовий ринок

1. Передумови виникнення та функції фінансового ринку.
2. Структурні елементи фінансового ринку.
3. Механізм функціонування фінансового ринку.
4. Економічна та юридична характеристика цінних паперів.
5. Призначення та основні функції фондової біржі.
6. Відмінності між біржовим і організованим фондовим ринком.
7. Структура фондового ринку України.
8. Види операцій на фондовій біржі.
9. Державне регулювання ринку цінних паперів.
10. Структура грошового ринку України.
11. Структура валютного ринку України.
12. Сутність фінансового посередництва.
13. Функції фінансових посередників.
14. Центральний банк, його роль в економіці України.
15. Комерційні банки як основна ланка кредитної системи України.
16. Найпривабливіші сфери і галузі для банківського кредитування в Україні: аналіз тенденцій.
17. Динаміка ставок за депозитами і банківськими кредитами в Україні.
18. Основні види небанківських фінансових інститутів та їх розвиток в Україні.
19. Статистика діяльності небанківських фінансових посередників.

Тема 17. Міжнародні фінанси

1. Охарактеризуйте поняття «глобалізація» і «глобалізаційний процес».
2. Багатоаспектність сутності економічної категорії «міжнародні фінанси».

3. Суть, види, фінансово-правові форми організації зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
4. Організація міжнародних валютно-фінансових відносин.
5. Види валюти і валютний курс.
6. Поняття та види валютних ринків. Валютні операції.
7. Види і форми міжнародних розрахунково-кредитних відносин.
8. Причини виникнення та наслідки фінансової кризи 2009 р.
9. Економічні передумови створення Європейського Союзу.
10. Проблеми та перспективи співробітництва України з Міжнародним валютним фондом.
11. Роль міжнародних фінансових інституцій на міжнародному фінансовому ринку.
12. Міжнародна фінансова допомога: суть та призначення.
13. Презентувати доповідь із проблемних питань. Сформувати групи студентів (три-чотири особи), які досліджуватимуть проблемну тему. Студентські групи заздалегідь готують свою презентацію, шукають та обробляють:

— теоретичний матеріал (I частина);
— статистичний матеріал систематизують, групують та аналізують (II частина);
— визначають проблеми та можливі шляхи їх вирішення (III частина)

Презентація доповіді може бути оцінена через голосування аудиторії.

Тематика доповідей у вигляді презентації:

1. Співпраця України з міжнародними фінансовими інститутами.
2. Структура і динаміка платіжного балансу України.
3. ТНК і їхня діяльність в Україні.

З метою засвоєння матеріалу студентам рекомендовано робити нотатки з використанням рекомендованої літератури:

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21
3. Господарський кодекс України станом на 27 лютого 2009 р. // Звід кодексів України : Т. 1 / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.
4. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
5. Податковий кодекс України від 2.12.2010р. №2755-IV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
6. Кодекс України з процедур банкрутства від 01.02.2020 № 2597-VIII – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/2597-19
7. Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 09.07.03 р. № 1058-15 (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1058-15.
8. Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17
9. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0.
10. Закон України „Про акціонерні товариства” від 17.09.2008 р. № 514-VI.
11. Закон України „Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 № 2258-VIII – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/2258-19
12. Закон України „Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 р., № 2121-III. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14
13. Закон України „Про господарські товариства” від 19.09.1991 р., № 1576-XII. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/1576-12
14. Закон України „Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30.10.1996 № 448/96-ВР. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр.
15. Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність” 959-XII – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/959-12
16. Закон України „Про Національний банк України” від 20.05.1999 р. №679-XIV. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14
17. Закон України „Про обіг векселів в Україні” від 05.04.2001 р., № 2374-III. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14
18. Закон України „Про режим іноземного інвестування” від 19.03.1996 № 93/96-ВР. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр
19. Закон України „Про страхування” від 07.03.1996 № 85/96-ВР. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр
20. Закон України „Про фінансовий лізинг” від 16.12.1997 р., № 723/97-ВР. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-вр
21. Закон України „Про цінні папери і фондовий ринок” № 3480-IV. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/3480-15.
22. Закон України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» № 294-IX. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/294-20.
23. Проект Постанови про Основні напрями бюджетної політики на 2018-2020 роки:

проект постанови Верховної Ради України 6591 від 15.06.2017 // – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62047

24. Постанова КМ України від 21.05.2014 р. № 236 “Про Державну фіскальну службу України“.

25. Указ Президента України Про Положення про Державну казначейську службу України від 13.04.2011 № 215-2015п. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U460_11.html

Додаткова література

1. Бюджетна система в таблицях і схемах : Навчальний посібник / [Ситник Н.С., Західна О.Р., Стасишин А.В., Шушкова Ю.В]. – Львів : Видавництво: Апріорі, 2017. – 180 с.

2. Вступ до фаху «Фінанси, банківська справа та страхування» : навчальний посібник / Л.О. Шкварчук. – Львів : Простір-М, 2019. – 230 с.

3. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.

4. Катан Л.І., Демчук Н.І., Бабенко-Левада В.Г., Журавльова Т.О. Банківська система: навч. посібник / [Л.І. Катан, Н.І. Демчук, В.Г. Бабенко-Левада, Т.О. Журавльова] за ред. І.М. Мазур. – Дніпро: Пороги, 2017. – 444с.

5. Кізима Т.О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та домінанти розвитку: монографія / Т.О. Кізима; [вст. слово С.І. Юрія]. – К.: Знання, 2010. – 431 с.

6. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 447 с.

7. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.

8. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.

9. Сучасний бізнес-менеджмент: термінологічний словник-довідник / У.В. Іванюк, М.В. Оліховська, Є.І. Парфенюк, Ю.В. Шушкова. — Львів : Видавництво ТзОВ «Ліга-Прес», 2017. — 188 с.

10. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.

11. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.

12. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.

13. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.

14. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.

15. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – Київ, 2019. – 272 с.

16. Шушкова Ю.В. Фінансова системи України: особливості функціонування, сучасний стан та перспективи розбудови : монографія / Юлія Шушкова. – Львів : Ліга-Прес, 2014. – 174 с.

Періодичні видання

1. Актуальні проблеми економіки.
2. Баланс-Бюджет.
3. Економіка України.
4. Економіка, фінанси, право.
5. Економіст.
6. Казна України.
7. Регіональна економіка.

8. Світ фінансів.
9. Сталий розвиток економіки.
10. Фінанси України.

Internet сайти

1. Офіційний сайт Президента України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.president.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua/.
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.treasury.gov.ua
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.– [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.kmu.gov.ua/
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.mf.gov.ua/
7. Офіційний сайт НБУ. – [Електронний ресурс]: Режим доступу: https://bank.gov.ua/
8. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського . [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.
9. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Для систематизації знань варто завести словник економічних термінів або скласти кросворд, що містить поняття засвоєні в окремій темі. Наведені нижче питання дозволяють здійснити самостійний контроль студента.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Економічні передумови виникнення і розвитку фінансів.
2. Необхідність та сутність фінансів.
3. Функції та роль фінансів.
4. Взаємозв’язок фінансів з іншими елементами економічної системи.
5. Історичний аспект становлення і розвитку фінансової науки.
6. Предмет і метод фінансової науки.
7. Розвиток фінансової науки в Україні.
8. Сучасна світова наукова фінансова думка.
9. Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин.
10. Склад та структура фінансових ресурсів.
11. Джерела формування фінансових ресурсів.
12. Поняття «фінансова система». Теоретичні основи побудови фінансової системи.
13. Структура фінансової системи.
14. Призначення і специфічні ознаки сфер та ланок фінансової системи.
15. Правові та організаційні основи фінансової системи.
16. Сутність, складові і типи фінансової політики.
17. Завдання і принципи фінансової політики.
18. Форми і методи реалізації фінансової політики.
19. Організаційне забезпечення фінансової політики.
20. Правове забезпечення фінансової політики.
21. Фінансова політика України на сучасному етапі.
22. Призначення і роль фінансового механізму.
23. Склад і структура фінансового механізму.

24. Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання.
25. Система фінансових планів, їх характеристика. Зведений фінансовий баланс держави. Основні зміни у фінансовому плануванні при переході до ринку.
26. Управління фінансами. Об'єкти і суб'єкти управління.
27. Функції вищих законодавчих і виконавчих органів державної влади та управління щодо загального управління фінансами.
28. Фінансові показники як складова фінансового механізму.
29. Сутність фінансів підприємств, принципи їх організації та зміст.
30. Функції фінансів підприємств і їх характеристика.
31. Фінансові ресурси підприємств, їх склад і характеристика.
32. Зміст, завдання та організація фінансової роботи на підприємствах.
33. Доходи та видатки підприємства.
34. Домогосподарство як інституційна економічна одиниця та суб'єкт фінансових відносин.
35. Теоретичні основи фінансів домогосподарств.
36. Бюджет домогосподарства, його структура. Сукупні ресурси і сукупні витрати домогосподарства.
37. Заощадження домогосподарств, їх класифікація, мотиви та чинники.
38. Соціальний захист населення.
39. Суть і функції податків. Роль податків у фіскальній політиці держави.
40. Види податків.
41. Загальнодержавні податки., їх характеристика.
42. Місцеві податки і збори. Інші платежі до бюджету.
43. Податкова система: поняття, основи побудови. Принципи й методи оподаткування.
44. Податкова політика. Фактори, що визначають напрямки і характер податкової політики.
45. Державна фіскальна служба України, склад служби та основні функції.
46. Економічна природа і суть бюджету. Бюджет як економічна категорія.
47. Функції бюджету, їхня характеристика.
48. Бюджетна політика України, її особливості та значення.
49. Бюджетне законодавство України.
50. Бюджетний устрій і бюджетна система.
51. Структура бюджетної системи України.
52. Принципи побудови бюджетної системи України та їх характеристика.
53. Формування доходів державного бюджету, їх склад і структура.
54. Видатки державного бюджету. Основні напрямки використання бюджетних коштів.
55. Бюджетний дефіцит: визначення, причини виникнення, наслідки.
56. Джерела фінансування бюджетного дефіциту.
57. Суть місцевих фінансів. Місцеві фінанси як система.
58. Функції місцевих фінансів. Роль місцевих фінансів у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань в умовах ринкових відносин.
59. Місцеві бюджети, їх доходи.
60. Видаткова частина місцевих бюджетів.
61. Склад державних цільових фондів, їх економічна природа і призначення.
62. Загальна характеристика соціальних позабюджетних фондів.
63. Пенсійний фонд України.
64. Фонд соціального страхування на випадок безробіття.
65. Фонд соціального страхування на випадок тимчасової втрати працездатності.
66. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.
67. Економічна суть державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави і покритті бюджетного дефіциту.
68. Форми внутрішнього державного кредиту.
69. Форми зовнішнього державного кредиту.
70. Державний борг, його структура.
71. Управління державним боргом. Економічні та соціальні наслідки державного боргу.

72. Економічна природа та сутність страхування.
73. Види страхування.
74. Класифікація страхування за об’єктами та ознакою ризику. Принципи обов’язкового і добровільного страхування.
75. Страхування майна юридичних і фізичних осіб, його види й форми.
76. Особисте страхування його суть і значення в забезпеченні соціального захисту громадян. Види особистого обов’язкового і добровільного страхування.
77. Страхування відповідальності.
78. Страховий ринок. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні.
79. Фінансові посередники: склад та їх основні функції.
80. Банківська система: принципи побудови та механізм функціонування.
81. Небанківські кредитно-фінансові інститути.
82. Функції центрального банку.
83. Поняття, види та призначення комерційних банків.
84. Загальна характеристика банківських операцій.
85. Небанківські фінансово-кредитні установи: види, функції, роль.
86. Суть фінансового ринку, його роль у мобілізації та розподілі фінансових ресурсів.
87. Класифікація фінансових ринків.
88. Характеристика ринку цінних паперів.
89. Види цінних паперів.
90. Правове регулювання фінансового ринку. Державний контроль за випуском і обігом цінних паперів.
91. Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.
92. Економічна природа і призначення міжнародних фінансів.
93. Валютні відносини та валютні системи, їх еволюція.
94. Валютний курс. Види і форми валютних курсів.
95. Валютне регулювання та валютні обмеження: суть і необхідність.
96. Валютний ринок як складова міжнародного фінансового ринку.
97. Міжнародний фінансовий ринок.

РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання знань студентів

Види робіт. **Критерії оцінювання знань студентів**	**Бали рейтингу**
Самостійна робота студентів (СРС)	**5 балів**
• розгорнутий, вичерпний виклад змісту питань; • опрацювання необхідних законів і нормативних матеріалів України, міжнародних та міждержавних угод, обов'язкове посилання на них під час розкриття питань; • повний перелік необхідних для розкриття змісту питань категорій та законів; • використання актуальних фактичних та статистичних даних, матеріалів останніх подій в економічній та фінансовій сфері в країні та за її межами; • використання матеріалів періодичної преси; • проведений опис об'єктів; • використані матеріали з практики роботи фінансових органів; • акуратні і змістовні записи в зошиті	**5**
• порівняно з виконанням роботи на найвищий бал не зроблено розкриття двох пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання)	**4**
• порівняно з виконанням роботи на найвищий бал не зроблено розкриття трьох і більше з пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання); • робота студента малообгрунтована, неповна; • студент не опрацював законодавчі матеріали, матеріали періодичної преси; • студент не використав опрацьовані матеріали на семінарському занятті;	**3**
• робота студента малообгрунтована, неповна; • використані матеріали лише підручника; • студент не використав опрацьовані матеріали на семінарському занятті;	**1 – 2**
• самостійна робота не виконана	**0**